

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین المللی
دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمده

بازارهای طلا و نفت

شماره ۲۷

هفته منتهی به ۱۹ سپتامبر ۲۰۱۴

۲۸ شهریور ماه ۱۳۹۳

فهرست مندرجات

شماره صفحه

عنوان

۱-۷

بررسی وضعیت اقتصادی کشورهای عمده

آمریکا

اروپا

منطقه یورو

بریتانیا

ژاپن

۷-۱۴

تحولات بازار ارزهای عمده

۱۴-۱۶

تحولات بازار طلا

۱۶-۱۹

تحولات بازار نفت

خواننده گرامی

ضمن تشکر خواهشمند است در صورت داشتن هرگونه انتقاد و یا پیشنهاد در مورد این گزارش نظرات خود را از طرق زیر مطرح فرمائید.

پست الکترونیکی: m.namvar@cbi.ir

تلفن: ۲۹۹۵۳۸۱۵

خلاصه:

هفته گذشته در آمریکا، فدرال رزرو پیش‌بینی‌های خود در مورد GDP و نرخ بیکاری را کاهش داد. با این حال از واژه "زمان قابل توجه" برای تبیین فاصله بین پایان برنامه خرید دارایی‌ها و اولین دور افزایش نرخ بهره کلیدی استفاده کرد. برآوردها نشان می‌دهد زمان افزایش نرخ بهره زودتر از ژوئن ۲۰۱۵ نخواهد بود. در تحولی دیگر شاخص تولیدات صنعتی در ماه اوت به طور غیر منتظره تضعیف شد. عامل اصلی لغزش تولیدات صنعتی، بخش پرنوسان خودرو بود و سایر بخشها از جمله تولیدات کارخانه‌ای در شرایط مناسبی قرار داشت ضمن اینکه شاخصهای پیش‌نگر PMI ادامه تقویت بخش کارخانه‌ای در ماه سپتامبر را نوید می‌دهند. با اینکه ساخت و ساز مسکونی تا حدودی کند بوده اما شاخص اعتماد سازندگان مسکن در حال افزایش است و این موضوع تأثیر مستقیمی در ساخت وسازه‌های آتی خواهد داشت.

تورم ماه اوت در منطقه یورو اندکی افزایش یافت. اما با توجه به عدم استقبال مناسب از طرح تسهیلات کم بهره ۴ ساله بانک مرکزی اروپا در ماه سپتامبر، از شدت نگرانی در مورد روند کاهشی تورم کاسته نشد. شاخص نظرسنجی از سرمایه‌گذاران منطقه نیز به حداقل خود از دسامبر ۲۰۱۳ رسید، که مطلوب ارزیابی نمی‌شود.

هفته گذشته مهمترین اخبار اقتصادی در انگلستان کاهش تورم و بیکاری در این کشور بوده است. صورت جلسه بانک مرکزی نیز همانند قبل با ترکیب آرای ۲-۷ کماکان رای به عدم تغییر در نرخ‌های بهره می‌داد. به علاوه، رای منفی به همه پرسی استقلال در اسکاتلند نیز توانست اعتماد را به بازارها بازگرداند.

گزارش زمین و مستغلات در ژاپن نشان می‌دهد که در سه شهر بزرگ این کشور به خاطر سیاست‌های انبساطی بانک مرکزی بهای زمین و مستغلات برای دو سال پیاپی رشد داشته است. از سوی دیگر، شاخص پیش‌نگر اقتصاد ژاپن نیز حکایت از رشد اقتصادی این کشور دارد.

دلار، همانند انتظار، بار دیگر توانست پیروز بازار اسعار نام گیرد. اگرچه فدرال رزرو لحن خود پیرامون نرخ بهره را تغییر نداد، اما نشانه‌هایی از خروج از سیاست‌های انبساطی را ارسال نمود. همچنین پیش‌بینی خود از نرخ‌های بهره در سال ۲۰۱۵ را افزایش داد. موارد فوق سبب تقویت دلار در مقابل اسعار برای دهمین هفته متوالی شد.

روند نزولی بهای طلا در هفته گذشته باز تکرار شد. هر چند در روز اول هفته ارزش طلا به میزان اندکی افزایش یافت اما بار دیگر به روند قبلی بازگشت. مهم‌ترین دلیل کاهش بهای طلا، افزایش ارزش دلار آمریکا، احتمال افزایش زود هنگام نرخ بهره فدرال رزرو و افزایش ارزش بازار سهام آمریکا بود.

بهای نفت خام برنت و آمریکا در هفته گذشته افزایش یافت. خرید به قصد سودگیری از روند کاهشی قیمت که از اواسط ماه ژوئن شکل گرفته بود، اظهارات عبدالله البدری دبیرکل اوپک مبنی بر احتمال کاهش ۵۰۰ هزار بشکه‌ای تولید نفت این کارتل در نشست ماه نوامبر و کاهش تولید نفت در یکی از میادین نفت لیبی از جمله عوامل رشد قیمت نفت خام بود.

بررسی وضعیت اقتصادی کشورهای عمده

آمریکا

زمان قابل توجه برای فدرال رزرو

هفته گذشته فدرال رزرو در نشست کمیته عملیات بازار باز خود همانطور که انتظار می‌رفت ۱۰ میلیارد دلار دیگر از برنامه خرید دارایی‌ها (سیاست تسهیل مقداری) خود کاست و اعلام کرد برنامه کاهش تدریجی در ماه آینده به پایان خواهد رسید. در مورد زمان افزایش نرخ بهره باز هم فدرال رزرو از واژه "زمان قابل توجه"^۱ استفاده کرد به این معنی که فاصله بین پایان سیاست تسهیل مقداری و آغاز افزایش نرخ بهره قابل توجه خواهد بود. به پیش‌بینی کارشناسان، زمانی زودتر از ژوئن ۲۰۱۵ برای این اقدام فدرال رزرو متصور نیست. فدرال رزرو همچنین پیش‌بینی‌های خود از نرخ بیکاری و رشد اقتصادی را کاهش داد. البته این تغییرات در مقایسه با تغییرات اعمال شده در ماه ژوئن اندک بود. فدرال رزرو نسبت به استفاده کم از نیروی انسانی این کشور در بازار کار نگران است و به همین دلیل ارزیابی خود از روند رشد اقتصادی را نیز تعدیل کرده است. البته از آنجا که تغییرات اعمال شده چندان زیاد نیست نمی‌توان آن را نشانه‌ای برای سرآغاز تغییر سیاستهای فعلی فدرال رزرو ارزیابی کرد.

تورم

تورم در ماه اوت در مقایسه با ماه قبل از آن ۰/۲ درصد کاهش یافت و نشان داد که با وجود قرار داشتن اقتصاد آمریکا در سیکل بهبود^۲ رشد قیمتها همچنان در شرایط مهار شده قرار دارد. البته کاهش قیمت انرژی به خصوص کاهش قیمت ۴/۱ درصدی بنزین در این ماه عامل اصلی منفی شدن تورم ماهانه آمریکا بوده است. نباید فراموش کرد که قیمتهای انرژی همواره دچار فراز و فرود می‌شود اما این نخستین بار از ژوئیه ۲۰۱۳ است که تورم ماهانه منفی شده است. بخش پایه شاخص قیمت مصرف‌کننده در ماه مذکور نسبت به ماه ژوئیه تغییری نداشت که این مورد هم از سال ۲۰۱۰ برای اولین بار رخ داده و در فاصله زمانی مذکور تورم پایه رشد مثبت داشته است. میانگین ۱۲ ماهه تورم CPI نیز در سطح ۱/۷ درصد قرار گرفت. بدون تردید وضعیت مهار شده تورم فضای بیشتری در اختیار فدرال رزرو به ویژه آن دسته از مقاماتی که اعتقاد چندانانی به خروج سریع از سیاست‌های انبساطی و در رأس آنها افزایش نرخ بهره ندارند قرار خواهد داد. هفته گذشته شاخص قیمت تولیدکننده نیز نشان داد تغییری در قیمتها برای تولیدکنندگان به وجود نیامده و از این ناحیه ریسک صعودی^۳ کوتاه مدت تورم را تهدید نمی‌کند.

¹ Considerable Time

² Recovery

³ Upside Risk

تولیدات صنعتی

تولیدات صنعتی به طور غیر منتظره‌ای در ماه اوت کاهش یافت و حتی ارقام اعلام شده برای رشد این تولیدات در ماه قبل نیز با بازنگری منفی روبه رو شد. با این حال بهبود در این بخش نسبت به سال قبل همچنان وجود دارد. به طوری که تولیدات صنعتی ۴/۱ درصد بالاتر از سطح زمان مشابه سال قبل قرار دارد. تولیدات صنعتی شامل تولیدات کارخانه‌ای، معدن و آب و برق است که مهم‌ترین و تأثیرگذارترین آن یعنی تولیدات کارخانه‌ای دلیل اصلی افت تولیدات صنعتی در ماه اوت بوده است. تولیدات کارخانه‌ای به دلیل ضعف خودروسازی به میزان ۰/۴ درصد در ماه مذکور کاهش یافت، در حالی که در ماه ژوئیه ۰/۷ درصد افزایش یافته بود. با حذف خودرو، این تولیدات رشد قابل قبول ۰/۳ درصد را نشان می‌دهد. آب و برق رشد ۱/۰ درصد و معدن رشد ۰/۵ درصدی را در این ماه نسبت به ماه قبل تجربه کرده اند. سایر شاخص‌ها و بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهند که رشد فعالیت‌ها در بخش کارخانه‌ای در حال افزایش است. شاخص موسسه مدیریت عرضه ISM که فعالیت‌های کارخانه‌ای کل کشور را اندازه‌گیری کرده و شاخصی پیش‌نگر برای فعالیت‌های صنعتی و کارخانه‌ای محسوب می‌شود نشان می‌دهد این بخش در ماه‌های اخیر جهش قابل توجهی داشته است. شاخص‌های منطقه‌ای مدیران خرید نیز در ماه سپتامبر شرایط مناسبی داشته‌اند.

بخش مسکن

روند ملایم و حتی کند رشد فعالیت‌های ساختمانی همچنان ادامه دارد. خانه‌های شروع به ساخت که وضعیت ساخت و ساز در بخش مسکونی را نشان می‌دهد نسبت به ماه گذشته کاهش یافت. به طوری که ساخت و ساز به رقم ۹۵۶ هزار واحد سالانه تقلیل پیدا کرد. این رقم حدود نصف میزان ساخت و ساز در دوران رونق این بخش قبل از بحران و رکود بزرگ است. شاخص خانه‌های شروع به ساخت علی‌رغم نوسانات معمول، از ابتدای سال روند مسطحی داشته است. حتی پروانه‌های ساختمانی که یک مرحله قبل از شروع به ساخت محسوب می‌شود نیز در ماه اوت نسبت به ماه قبل از آن بدون تغییر باقی مانده است. با این وجود، اعتماد سازندگان مسکن که از طریق انجمن ملی سازندگان مسکن اندازه‌گیری می‌شود در حال افزایش است. این افزایش اعتماد سازندگان به دلیل تقویت بنیان‌های اقتصادی در امریکا است و می‌تواند نوید بخش رونق بیشتر در ساخت و سازها در ماه‌های آتی باشد.

منطقه یورو

تورم منطقه یورو

در هفته گذشته ارقام تورم در ماه اوت منتشر شد. تورم در ۱۲ ماهه منتهی به اوت در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۰/۷ درصد افزایش داشت که در مقایسه با ارقام ماه ژوئیه تغییری نشان نداد. در مقایسه ماهانه نیز تورم در ماه اوت در مقایسه با ماه ژوئیه ۰/۱ درصد افزایش داشت و این در حالی بود که در ماه ژوئیه در مقایسه با ماه قبل از آن ۰/۷ درصد کاهش یافته بود. همچنین در ماه اوت در مقایسه با ارقام ماه مشابه سال قبل، بیشترین کاهش در قیمت انرژی با ۲ درصد و سپس مواد غذایی با ۰/۳ درصد روی داد. بیشترین افزایش قیمت نیز در بخش خدمات با ۱/۳ درصد رشد گزارش شد.

با توجه به ارقام منتشره، مهم‌ترین مانع در مقابل افزایش تورم، کاهش قیمت اقلام پرنوسان انرژی و مواد غذایی بوده که با حذف آن‌ها تورم پایه^۱ سالانه از ۰/۸ درصد در ماه ژوئیه به ۰/۹ درصد در ماه اوت افزایش داشته باشد. افزایش تورم پایه که بطور معمول بیشتر مورد توجه بانک مرکزی اروپاست، خبر خوشی به نظر می‌رسد. اما آنچه نگران کننده است، عدم تاثیرگذاری سیاست‌های بانک مرکزی در افزایش اعتبارات به بخش خصوصی است. آمارهای بانک مرکزی اروپا نشان می‌دهد که استقبال مناسبی از پرداخت وام‌های کم بهره چهار ساله موسوم به LTRO^۲ صورت نگرفته است. در ماه سپتامبر (اولین دوره ارائه این تسهیلات) سیستم بانکی منطقه یورو تنها ۸۲/۶ میلیارد یورو از بانک مرکزی اروپا قرض گرفته است. این رقم نشان می‌دهد برای ۴۰۰ میلیارد یورو تخصیص داده شده برای این طرح، تقاضای کافی در ماه سپتامبر وجود نداشته و از این رو بانک‌ها هنوز رغبت چندانی به وام‌دهی ندارند.

ECB امیدوار است در ماه دسامبر (نوبت دوم اعطای تسهیلات کم بهره) استقبال بهتری از این منابع صورت پذیرد. البته در صورت ناموفق بودن این سیاست بانک مرکزی، می‌توان انتظار داشت در آینده ECB اقدام به اتخاذ سیاست‌های فوق انبساطی خرید اوراق قرضه نماید که در این صورت ادامه روند تضعیف یورو مهم‌ترین نتیجه آن خواهد بود. البته در حال حاضر ECB متهم به تضعیف تعمدی یورو در بازارهای جهانی است. در مقابل، بانک مرکزی اروپا ادعا می‌نماید که سیاست‌های پولی انبساطی خود را به قصد افزایش تحرک اقتصادی انجام می‌دهد و هدفش تضعیف یورو نیست.

افت شاخص نظرسنجی از سرمایه‌گذاران

شاخص نظرسنجی از موسسات سرمایه‌گذاری در منطقه یورو که توسط موسسه ZEW در آلمان برآورد می‌شود، شاخص پیش‌نگری محسوب می‌گردد که می‌تواند در ارزیابی وضعیت آینده اقتصادی منطقه به‌کار آید. این شاخص از دسامبر گذشته تاکنون طی یک روند نزولی از سطح ۶۸/۳ واحد به ۱۴/۲ واحد در ماه سپتامبر کاهش یافته است. از آنجایی که

^۱ Core Inflation

^۲ Long Term Refinancing Operation

سرمایه‌گذاران برای تصمیم‌گیری در مورد میزان سرمایه‌گذاری بسیار به تحولات اقتصادی حساس هستند، از این رو بررسی تمایلات و سطح اعتماد اقتصادی آنها بسیار حائز اهمیت است.

روند نزولی شاخص نظرسنجی از سرمایه‌گذاران منطقه یورو که در ماه‌های اخیر نیز شدت گرفته، نشان می‌دهد تمایل سرمایه‌گذاران منطقه یورو برای سرمایه‌گذاری رو به کاهش است. این نکته می‌تواند تاثیر منفی بر رشد اقتصادی داشته باشد. در گزارش هفته قبل به رشد بهتر از انتظار تولیدات صنعتی اشاره شده بود که با روند سایر شاخص‌های پیش‌نگر اقتصادی منطقه در تناقض بود. اما انتشار شاخص ZEW که بر افت سایر شاخص‌های اقتصادی منطقه صحنه می‌گذارد، گمانه‌زنی‌ها برای افت رشد اقتصادی منطقه یورو را تقویت نموده است.

انگلستان

صورتجلسه بانک مرکزی انگلستان

در صورتجلسه ماه سپتامبر بانک مرکزی انگلستان، بار دیگر ۲ تن از اعضا به افزایش نرخ‌های بهره در این ماه و سایر اعضا به حفظ نرخ بهره در سطوح فعلی رای دادند. در این جلسه، آقایان مارتین ویل^۱ و مک کافرتی^۲ رای به افزایش نرخ بهره به ۰/۷۵ درصد دادند. سایر ۷ عضو، ضمن اشاره به ضعف اقتصاد حوزه یورو، از ضعف بخش مسکن، تولیدات و صادرات در انگلستان نام بردند و عقیده داشتند این موضوعات خواهد توانست در میان مدت اقتصاد انگلستان را تضعیف کند. لذا اکثر اعضای MPC عجله‌ای برای انقباض در سیاست‌های پولی نشان ندادند.

همه‌پرسی استقلال در اسکاتلند

سرانجام همه‌پرسی استقلال اسکاتلند از بریتانیا پس از ۳۰۷ سال در روز پنجشنبه برگزار شد. با اعلام نتایج آرا در روز جمعه، مشخص گردید که ۵۵ درصد رای‌دهندگان موافق اتحاد با بریتانیا هستند. با رای منفی اسکاتلندی‌ها به جدایی از بریتانیا، اعتماد به بازارهای این کشور بازگشت. پوند بار دیگر می‌تواند بدون تنش‌های سیاسی به پیشروی ادامه دهد. بانک مرکزی انگلستان نیز دیگر مانع خارجی پیش روی افزایش نرخ بهره ندارد. اگرچه وعده‌های لندن به اسکاتلند برای ابقا در اتحاد بریتانیا، می‌تواند به عنوان تهدیدی برای آینده پوند مطرح شود. پیشتر، رهبران سه حزب اصلی انگلیس، درآستانه همه‌پرسی استقلال اسکاتلند در بیانیه‌ای مشترک وعده داده بودند که اگر رای دهندگان اسکاتلندی، به استقلال این

¹ Martin Weale

² Ian McCafferty

منطقه از بریتانیا رای ندهند، رقم بودجه تخصیص داده شده به اسکاتلند را افزایش و به سیاست‌مداران این کشور اجازه دهند کنترل بیشتری بر هزینه‌های بهداشت و درمان داشته باشند.

تورم و بیکاری

در هفته گذشته ارقام تورم در انگلستان منتشر شد و مشخص گردید که رشد تورم در ماه اوت همانند انتظار، کمتر از ماه ژوئیه افزایش یافته است. تورم سالانه برای ماه اوت ۱/۵ درصد منتشر شد و کمتر بودن آن از سطح ۲ درصدی مورد هدف بانک مرکزی انگلستان نشان می‌دهد که این بانک عجله‌ای برای انقباض در سیاست‌های پولی خود نخواهد داشت. این کاهش سبب شد که معامله‌گران کمتری نظر به افزایش نرخ بهره این کشور در بهار ۲۰۱۵ داشته باشند. در این هفته بیکاری نیز به کمترین سطح ۶ سال گذشته رسید. قوت بازار کار انگلستان به احتمال قوی خواهد توانست با بهبود دریافتی‌ها، ملزومات افزایش نرخ بهره که از دیدگاه بانک مرکزی افزایش دستمزدهای واقعی است را فراهم کند. نرخ بیکاری در سه ماهه منتهی به ژوئیه، ۶/۲ درصد کاهش یافت که بهتر از پیش‌بینی‌ها بود.

ژاپن

زمین و مستغلات

سیاست‌های انبساطی بانک مرکزی ژاپن نه تنها بر نرخ بهره اوراق قرضه دولتی اثر گذارده، بلکه بر روی بهای مستغلات در شهرهای بزرگ نیز موثر بوده است. در هفته گذشته نرخ بازدهی اوراق قرضه یک ساله ژاپن به زیر صفر درصد افت کرد که نشان دهنده تقاضای بالا برای خرید اوراق از سوی بانک مرکزی است، تا بدین شکل بتواند نقدینگی را به اقتصاد ژاپن تزریق کند. اکنون نرخ بازدهی اوراق قرضه یک ساله به منفی ۰/۰۰۰۶ درصد رسیده است. با وجودی که نرخ بازدهی اوراق بسیار پایین و قیمت آن بالاست، اما عرضه اوراق بسیار کمتر از تقاضایی است که بانک مرکزی ژاپن ایجاد کرده و از همین رو نرخ بازدهی اوراق به سطوح منفی رسیده است. برنامه بانک مرکزی ژاپن این است که سالانه اقدام به خرید ۷۰ تریلیون ین معادل ۶۴۴/۲ میلیارد دلار بدهی کند و نقدینگی را به اقتصاد تزریق نماید تا به رشد اقتصادی بالاتر دامن زند.

نتیجه نرخ بهره منفی و تزریق نقدینگی آن بوده که بهای زمین در سه شهر بزرگ ژاپن برای دومین سال پیاپی رشد داشته است. گزارش وزارت مسکن ژاپن نشان می‌دهد، بهای زمین در توکیو، اوزاکا و ناگويا در یک سال منتهی به ابتدای ژوئیه به میزان ۰/۸ درصد رشد داشت، در حالی که این میزان در سال گذشته ۰/۱ درصد بوده است. از سوی دیگر، روند افت ۲۳ ساله بهای مستغلات در کل کشور، اکنون به رقم منفی ۱/۲ درصد محدود شده است. تقاضا برای مستغلات به

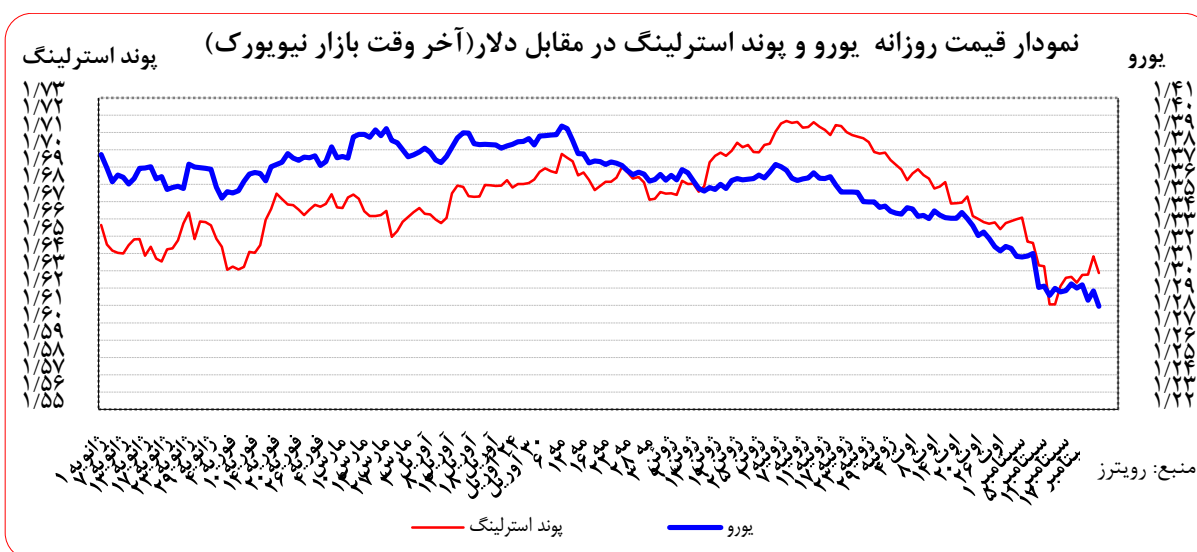
خاطر سیاست‌های بانک مرکزی ژاپن افزایش یافته و از سوی دیگر انتظارات برای افزایش ساخت و سازها پیش از المپیک سال ۲۰۲۰ که در توکیو انجام می‌شود باعث شده تا این روند بهبود قوت بیشتری گیرد.

گزارش مستقل دیگری نشان می‌دهد که میزان سرمایه‌گذاری در بخش مستغلات در ۱۲ ماهه منتهی به ماه مارس امسال نسبت به یک سال قبل ۷۰ درصد، یعنی ۴/۶ تریلیون ین افزایش داشته است. این رقم بالاترین سطح از ماه مارس ۲۰۰۸ تا آن زمان بوده است.

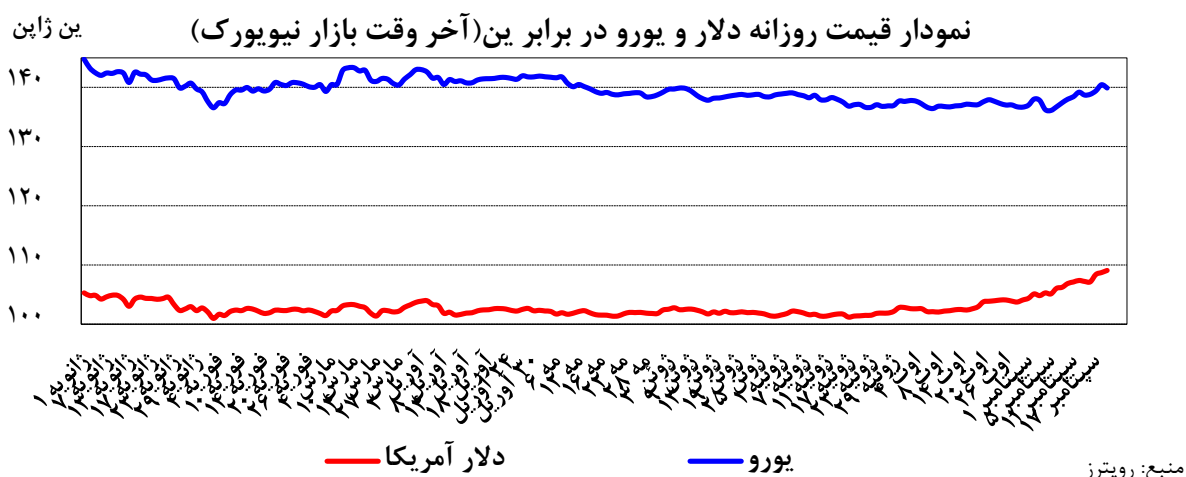
از سوی دیگر در هفته گذشته شاخص پیش‌نگر اقتصاد^۱ که ترکیبی از ۱۲ شاخص مختلف از جمله سفارشات کارخانه‌ای، بهای سرمایه و غیره می‌باشد و نشان‌دهنده عملکرد اقتصاد ژاپن در کوتاه مدت و میان مدت است، از سطح ۱۰۴/۷ در ماه ژوئن به ۱۰۵/۴ در ماه ژوئیه افزایش یافته که نشانه دیگری بر روند بهبود اقتصادی ژاپن است.

تحولات بازار ارزهای عمده

متوسط ارزش دلار نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر ین، یورو، فرانک به ترتیب ۱/۲۹، ۰/۱۹ و ۰/۲۰ درصد تقویت و در برابر پوند ۰/۶۳ درصد تضعیف شد.

¹ Leading Economic Index

به نرخ‌های پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر یورو در محدوده ۱/۲۹۶۰-۱/۲۸۲۹ دلار و هر پوند در محدوده ۱/۶۳۸۳-۱/۶۳۳۳ دلار در نوسان بود. همچنین هر دلار نیز در دامنه ۱۰۹/۰۵-۱۰۷/۱۳ ین متغیر بود.

خلاصه هفته

عوامل تقویت دلار در مقابل اسعار:

- ✓ شکل‌گیری انتظارات به نحوی که جزئیاتی از سیاست‌های انقباضی احتمالی آتی فدرال رزرو منتشر شد
- ✓ اعلام فدرال رزرو مبنی بر افزایش نرخ بهره در سال‌های آتی زودتر از پیش‌بینی صورت گرفته در ماه ژوئن
- ✓ افت بیش از انتظار تعداد متقاضیان بیمه بیکاری در آمریکا

عوامل تضعیف دلار در مقابل اسعار:

- ✓ انتشار گزارش روزنامه وال استریت و انتظار عدم تغییر در لحن فدرال رزرو

عوامل تقویت پوند در مقابل اسعار:

- ✓ رای اسکاتلند به عدم استقلال از بریتانیا

روز دوشنبه، دلار در مقابل اسعار عمده تقویت شد. انتظارات معامله‌گران به نحوی شکل گرفت که احتمال اینکه در جلسه این هفته فدرال رزرو پیشرفت‌های اقتصاد آمریکا را پذیرفته و جزئیات بیشتری پیرامون انقباض پولی مطرح کند،

بیش از گذشته افزایش یافت و سبب شد که دلار در مقابل اسعار عمده تقویت شود. اما پوند در این روز تحت تاثیر گمانه‌زنی‌ها پیرامون برگزاری رفراندوم استقلال در اسکاتلند و نتایج ضدونقیضی که از نظرسنجی‌ها منتشر می‌شد، در مقابل دلار تضعیف شد.

روز سه‌شنبه، دلار در مقابل یورو و فرانک سوئیس تضعیف شد. در این روز احتمال عدم تغییر در نرخ بهره و لحن فدرال رزرو پس از پایان جلسه ۲ روزه این بانک افزایش یافت. در گزارشی که وال‌استریت ژورنال در این روز منتشر کرد، مشخص شد که به احتمال زیاد، در پایان نشست دو روزه فدرال رزرو باز هم عبارت "مدت زمان قابل توجه" برای افزایش نرخ‌های بهره گفته خواهد شد و از افزایش زود هنگام نرخ بهره خبری نخواهد بود. این گزارش به فروش دلار در بازار اسعار منجر و سبب تضعیف آن شد.

دلار در روز چهارشنبه به بیشترین سطح ۶ سال گذشته در مقابل ین رسید. فدرال رزرو در این روز اعلام کرد که افزایش نرخ بهره در سال آتی زودتر از پیش‌بینی صورت گرفته در ماه ژوئن خواهد بود. اما این بیانیه کماکان چاشنی احتیاط داشت و در آن باز هم به ضعف‌های بازار کار آمریکا اشاره شده بود. از سوی دیگر، فدرال رزرو در این روز میانگین نرخ‌های بهره برای سال آتی را مورد تجدیدنظر صعودی قرار داد. موارد فوق سبب شد که جو کلی بازار به نفع دلار شکل گیرد.

در روز پنجشنبه، افت بیش از انتظار تعداد متقاضیان بیمه بیکاری توانست انتظار افزایش زودتر از موعد نرخ بهره فدرال رزرو را افزایش دهد و سبب تقویت دلار گردد. همچنین در این روز همزمان با آغاز رای‌گیری استقلال در اسکاتلند، بازار روز بسیار آرامی را سپری کرد و تا نتیجه آن حدودی به نفع پوند رقم خورد. همچنین در این روز بانک مرکزی سوئیس بار دیگر حمایت خود از سقف تعیین شده برای فرانک در مقابل یورو را اعلام نمود. این حمایت مجدد پس از تقویت اخیر فرانک صورت گرفت. اگرچه سیاست‌های جدیدی برای حفظ سقف موجود اعلام نشد و تنها به مداخله نامحدود این بانک در بازار ارز اشاره شد.

در روز جمعه، دلار در مقابل اکثر اسعار عمده تقویت شد و دهمین هفته متوالی افزایش ارزش را به ثبت رساند. سرمایه‌گذاران انتظار داشتند که نرخ بهره آمریکا زودتر از پیش‌بینی‌ها افزایش یابد اما برخی از معامله‌گران تقویت‌های اخیر دلار را بیش از اندازه دانسته و اعلام کردند که به زودی متوقف خواهد شد. در این روز پوند اصلی‌ترین بازیگر بازار اسعار بود. رای اسکاتلند به عدم استقلال، سبب تقویت پوند در این روز شد. اگرچه این ارز در مقابل دلار آمریکا تضعیف شد. دلیل این تضعیف وعده‌هایی بود که بریتانیا به اسکاتلند داده بود که می‌تواند برای پوند تضعیف‌کننده باشد.

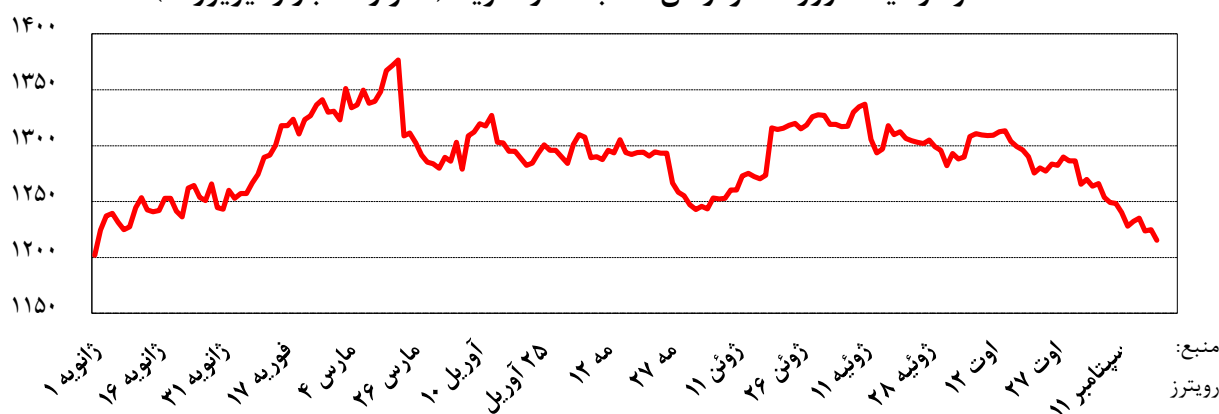
نرخ‌های بهره

۱۲ ماهه	۹ ماهه	۶ ماهه	۳ ماهه	
۰/۵۸۵۲۰	-	۰/۳۳۰۴۰	۰/۲۳۳۱۰	دلار
۰/۳۰۲۱۴	-	۰/۱۴۴۲۹	۰/۰۵۱۴۳	یورو
۱/۰۶۱۸۱	-	۰/۷۱۴۰۶	۰/۵۶۶۵۰	پوند
۰/۱۶۵۴۰	-	۰/۰۶۲۴۰	۰/۰۰۷۰۰	فرانک سوئیس
۰/۳۲۲۵۷	-	۰/۱۷۰۷۱	۰/۱۲۰۷۱	ین ژاپن
۱/۰۴۰۰۰	-	۰/۸۹۲۸۶	۰/۷۱۱۴۳	درهم
۶/۰۰۰۰	۶/۰۰۰۰	۶/۰۰۰۰	۵/۵۰۰۰	یوان مرجع
۴/۹۹۷۵	۴/۹۲۲۸	۴/۸۴۲۰	۴/۶۰۷۰	یوان شایبور
۱۰/۶۰۰۰	۱۰/۵۰۰۰	۱۰/۳۹۰۰	۹/۸۷۰۰	لیر ترکیه

تحولات بازار طلا

نوسانات هفته گذشته طلا در بازار نیویورک در محدوده ۱۲۳۵/۲۹-۱۲۱۵/۵ دلار برای هر اونس در نرخ‌های پایانی ثبت شد. متوسط بهای طلا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل، ۱/۴۰ درصد کاهش یافت.

نمودار قیمت روزانه هر اونس طلا به دلار آمریکا (آخر وقت بازار نیویورک)

روز دوشنبه، پس از انتشار آمار ضعیف تولیدات کارخانه‌ای چین، بهای طلا در بازار افزایش یافت. اما فلز زرد رنگ تنها به میزان ناچیزی بیشتر از پایین‌ترین سطح هشت ماهه قرار گرفت. زیرا سرمایه‌گذاران نگران بودند که فدرال رزرو به سوی افزایش نرخ بهره زودتر از چیزی که انتظار می‌رود، حرکت کند. با انتشار آمار چین هم بازار بورس نیویورک

افت کرد و هم بر ارزش فلز زرد رنگ ۰/۴ درصد افزوده شد. این آمار نشان می‌داد که تولیدات کارخانه‌ای چین در ماه اوت کمترین میزان در شش سال گذشته بوده است.

روز سه‌شنبه، با تضعیف دلار آمریکا در برابر سایر ارزها و افزایش بهای نفت خام، سرمایه‌گذاران تصمیم به پوشش فروش‌های گذشته خود گرفتند و بدین شکل حجم تقاضا و بهای طلا افزون شد. از اخبار دیگر این روز برگزاری جلسه دو روزه فدرال رزرو بود که قرار بود بیانیه جلسه روز بعد از آن منتشر شود و همه نگاه‌ها به این جلسه متمرکز بود. برخی از کارشناسان بر این نظر بودند که بانک مرکزی ایالات متحده، اقدام به بروز نشانه‌هایی برای احتمال افزایش نرخ بهره پیش از اواسط سال ۲۰۱۵ خواهد کرد. میزان افزایش بهای طلا در این روز ۰/۲ درصد بود.

با وجود افزایش دو روزه بهای طلا در ابتدای هفته، روز چهارشنبه بهای طلا یک درصد افت کرد. علت این کاهش افزایش ارزش دلار آمریکا از یک سو و ترس سرمایه‌گذاران از افزایش نرخ بهره فدرال رزرو بود. اگرچه فدرال رزرو در این روز اعلام کرد که به نرخ بهره نزدیک به صفر درصد متعهد است و تا "مدت زمان قابل توجهی" آن را حفظ خواهد کرد. اما پیش‌بینی فدرال رزرو از نرخ بهره بازار برای پایان سال آتی میلادی افزایش یافت و همین امر موجب شد سرمایه‌گذاران افزایش نرخ بهره این بانک را پیش از اواسط سال آتی، محتمل بدانند. فدرال رزرو در حالی پیش‌بینی خود از نرخ بهره پایان سال ۲۰۱۵ را ۱/۳۷۵ درصد اعلام کرد که پیش‌بینی قبلی این نرخ در ماه ژوئن ۱/۱۲۵ درصد بود.

روز پنج‌شنبه، ابتدا بهای طلا به پایین‌ترین سطح از روز ۲ ژانویه ۲۰۱۴ یعنی در سطح ۱۲۱۶/۰۱ دلار در هر اونس قرار گرفت اما بعد به میزان ناچیز ۰/۲ درصد افزایش یافت. از نظر کارشناسان این افزایش تنها اصلاحی بر کاهش یک درصدی بهای طلا در روز قبل بود. از منظر آنان شرایط بازار به گونه‌ای بود که احتمال کاهش بیشتر بهای طلا همچنان وجود داشت.

همانگونه که پیش‌بینی می‌شد، افزایش روز پنج‌شنبه تنها تصحیح قیمتی بود و روز جمعه بار دیگر بازار طلا روند قبلی خود را ادامه داد و در این روز ۰/۸ درصد از ارزش خود را از دست داد. علت این کاهش، افزایش ارزش دلار آمریکا در برابر سایر ارزهای عمده برای دهمین هفته متوالی بود. از سوی دیگر بالا رفتن بهای بازار سهام وال استریت نیز در این روز بر کاهش بهای طلا موثر بود.

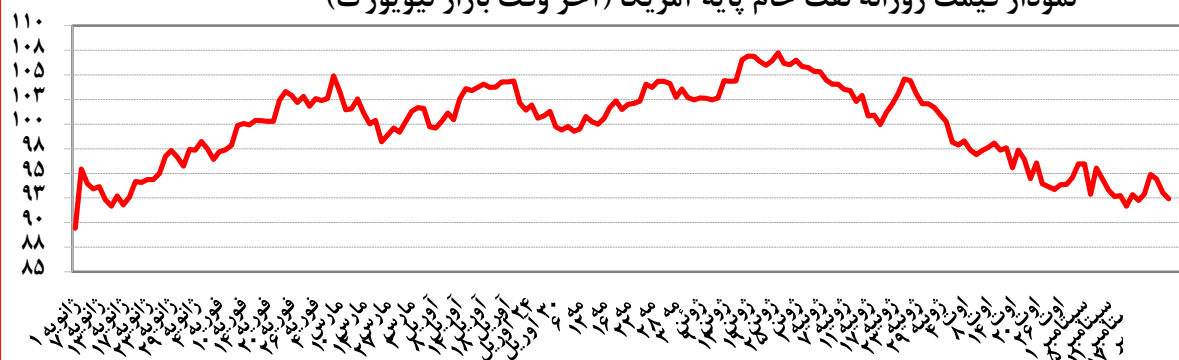

نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل، ۱/۱۹ درصد افزایش یافت. به نرخ‌های پایان وقت بازار نیویورک، بهای هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۹۴/۸۸-۹۲/۴۱ دلار معامله گردید. متوسط هفتگی بهای این ماده خام در هر بشکه در سطح ۹۳/۵۴ دلار قرار گرفت. متوسط بهای نفت خام برنت دریای شمال در هفته گذشته ۰/۳۷ درصد نسبت به هفته ماقبل کاهش یافت. هر بشکه نفت برنت به نرخ‌های پایان وقت بازار مذکور در دامنه ۹۹/۰۵-۹۶/۶۵ دلار معامله گردید و متوسط هفتگی هر بشکه آن به ۹۸/۱۵ دلار رسید. هر بشکه نفت اوپک به نرخ‌های پایان وقت بازار نیویورک در دامنه ۹۵/۸۴-۹۴/۶۸ دلار معامله گردید و متوسط هفتگی هر بشکه نفت اوپک به ۹۵/۲۵ دلار رسید که نسبت به متوسط هفته ماقبل ۰/۹۷ درصد کاهش داشت.

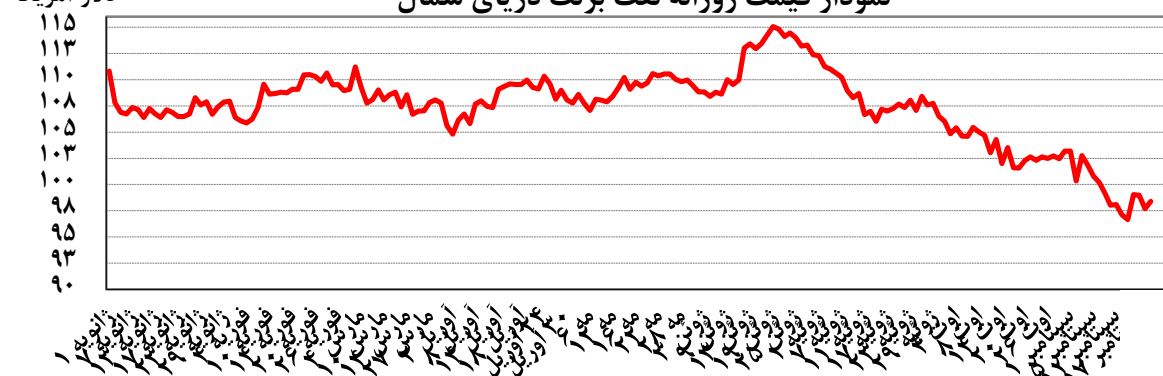
دلار آمریکا

نمودار قیمت روزانه نفت خام پایه آمریکا (آخر وقت بازار نیویورک)

دلار آمریکا

نمودار قیمت روزانه نفت برنت دریای شمال

۱۳

مصرف نفت خام امریکا (هزار بشکه در روز)			
	میزان در هفته گذشته	Δ هفته ماقبل	Δ سال قبل
تولید داخلی	۸,۸۳۸	۲۴۸	۱,۰۱۱
خالص واردات	۷,۷۲۹	۴۹۳	۲۰۶

در هفته گذشته در مقایسه با هفته ماقبل آن متوسط بهای نفت خام امریکا افزایش یافت. در مورد نفت برنت هر چند مقایسه متوسط قیمت‌های دو هفته اخیر نشان دهنده کاهش بود، اما مقایسه نرخ ابتدایی و انتهای در هفته گذشته بیانگر روند افزایشی قیمت نفت برنت نیز می‌باشد. در هفته گذشته آنچه مهم‌ترین عامل در افزایش بهای نفت خام بود، خرید به قصد سودگیری از روند کاهش قیمتی بود که از اواسط ماه ژوئن شکل گرفته و در ۲ ماهه اخیر به واسطه ادامه تولید نفت در عراق و لیبی شدت یافته بود. این همان عاملی بود که در دو تا سه هفته اخیر انتظار آن در بازار وجود داشت. البته برخی از عوامل دیگر به این روند کمک کردند. اظهارات آقای عبد الله البدري دبیرکل اوپک مبنی بر احتمال کاهش ۵۰۰ هزار بشکه‌ای تولید نفت اوپک در نشست ماه نوامبر و کاهش تولید نفت در یکی از میادین نفت لیبی از جمله این موارد بود.

برخی از عوامل از جمله نبود تقاضای واقعی موثر، رشد کمتر از انتظار تولیدات صنعتی چین (دومین متقاضی نفت جهان)، کاهش سرمایه‌گذاری مستقیم در چین، کاهش تولیدات صنعتی در امریکا و رشد ۳/۶۷۳ میلیون بشکه‌ای ذخایر نفت امریکا در حالی که انتظار کاهش آن می‌رفت^۱، از جمله مهم‌ترین عواملی بود که از سرعت افزایش بهای نفت در هفته گذشته کاست.

^۱ دلیل افزایش ذخایر امریکا، نزدیک شدن به فصل پاییز و پایان سفرهای تابستانی و شروع برنامه تعمیر و نگهداری پالایشگاه‌های این کشور بود.

ارزش هر دلار آمریکا به ارزهای عمده (آخر وقت بازار نیویورک)، قیمت نقدی

طلا، قیمت نفت خام در بازارهای سلف و ۴ شاخص عمده سهام

هفته منتهی به ۱۳۹۳/۰۶/۲۸

۲۰۱۴/۰۹/۱۹

جمعه ۱۲ سپتامبر	عنوان	دوشنبه ۱۵ سپتامبر	سه شنبه ۱۶ سپتامبر	چهارشنبه ۱۷ سپتامبر	پنجشنبه ۱۸ سپتامبر	جمعه ۱۹ سپتامبر	متوسط هفته	درصد تغییرات نسبت به هفته گذشته	رتبه	متوسط هفته گذشته
۰/۶۶۶۷	دلار به SDR	۰/۶۶۶۸	۰/۶۶۶۶	۰/۶۶۵۹	۰/۶۶۷۸	۰/۶۶۸۰	۰/۶۶۷۰	۰/۰۵		۰/۶۶۶۷
۱/۱۰۹۲	دلار کانادا	۱/۱۰۵۶	۱/۰۹۷۳	۱/۰۹۹۷	۱/۰۹۳۶	۱/۰۹۶۱	۱/۰۹۸۵	-۰/۱۷	۲	۱/۱۰۰۴
۱۰۷/۳۶	ین ژاپن	۱۰۷/۱۹	۱۰۷/۱۳	۱۰۸/۳۷	۱۰۸/۶۹	۱۰۹/۰۵	۱۰۸/۰۹	۱/۲۹	۵	۱۰۶/۷۱
۱/۲۹۶۵	یورو (پول واحد اروپایی) *	۱/۲۹۴۰	۱/۲۹۶۰	۱/۲۸۶۵	۱/۲۹۲۲	۱/۲۸۲۹	۱/۲۹۰۳	-۰/۱۹	۳	۱/۲۹۲۸
۰/۹۳۳۴	فرانک سوییس	۰/۹۳۵۲	۰/۹۳۲۶	۰/۹۴۱۲	۰/۹۳۳۸	۰/۹۴۰۹	۰/۹۳۶۷	۰/۲۰	۴	۰/۹۳۴۹
۱/۶۲۶۶	لیره انگلیس *	۱/۶۲۳۳	۱/۶۲۷۷	۱/۶۲۷۸	۱/۶۳۸۳	۱/۶۲۸۸	۱/۶۲۹۲	۰/۶۳	۱	۱/۶۱۹۰
۱/۵۰۰۲	SDR به دلار	۱/۴۹۹۷۴	۱/۵۰۰۲۰	۱/۵۰۱۸۰	۱/۴۹۷۳۵	۱/۴۹۷۱۱	۱/۴۹۹۲۴	-۰/۰۵		۱/۴۹۹۹۴
۱۲۲۸/۰۰	طلا نیویورک (هراونس)	۱۲۳۳/۲۰	۱۲۳۵/۲۹	۱۲۲۳/۷۸	۱۲۲۴/۸۱	۱۲۱۵/۵۰	۱۲۲۶/۵۲	-۱/۴۰		۱۲۴۳/۹۵
۱۲۳۱/۵۰	طلا لندن (هراونس)	۱۲۳۴/۲۵	۱۲۳۲/۲۵	۱۲۳۶/۰۰	۱۲۲۰/۵۰	۱۲۱۹/۷۵	۱۲۲۸/۵۵	-۱/۵۳		۱۲۴۷/۷۰
۹۷/۱۱	نفت برنت انگلیس	۹۶/۶۵	۹۹/۰۵	۹۸/۹۷	۹۷/۷۰	۹۸/۳۹	۹۸/۱۵	-۰/۳۷		۹۸/۵۲
۹۲/۲۷	نفت پایه آمریکا	۹۲/۹۲	۹۴/۸۸	۹۴/۴۲	۹۳/۰۷	۹۲/۴۱	۹۳/۵۴	۱/۱۹		۹۲/۴۴
۱۶۹۸۸	DOW-30 (بورس وال استریت)	۱۷۰۳۱	۱۷۱۳۲	۱۷۱۵۷	۱۷۲۶۶	۱۷۲۸۰	۱۷۱۷۳	۰/۷۵		۱۷۰۴۶
۱۵۹۴۸	NIKKEI-225 (بورس توکیو)	۱۵۹۴۸	۱۵۹۱۲	۱۵۸۸۹	۱۶۰۶۸	۱۶۳۲۱	۱۶۰۲۷	۱/۳۱		۱۵۸۲۰
۶۸۰۷	FTSE-100 (بورس لندن)	۶۸۰۴	۶۷۹۲	۶۷۸۱	۶۸۱۹	۶۸۳۸	۶۸۰۷	-۰/۱۹		۶۸۲۰
۹۶۵۱	DAX-30 (بورس فرانکفورت)	۹۶۶۰	۹۶۳۳	۹۶۶۲	۹۷۹۸	۹۷۹۹	۹۷۱۰	۰/۰۸		۹۷۰۲

* هر واحد به دلار آمریکا

دایره اخبار اقتصادی

شماره ۲۷